У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 52. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 18, 1971 No. 52. VOL. LXXVIII.

Помер Владика Донат — архиєпископ УАПЦ на Австралію і Нову Зеляндію

Футскрей, Австралія. — В понеділок 15 березня тут упокоївся в Бозі після довшої недуги Архиєпископ Української Автокефальної Православної Церкви на Австралію і Нову Зеляндію Донат, до свого чернецтва о. Дмитро Буртан. Похорон Покійного відбудеться в п'ятницю 19 березня в Мелбурні в Австралії. Висвячений був у єпископи о. Дмитро Буртан, в чернецтві архимандрит Донат, 28 серпня 1955 року і спочатку очолював Соборноправну Церкву в Австралії і згодом приєднався до Української Автокефальної Православної Церкви під проводом Митрополита Ніканора і був призначений в 1963 році на керуючого УАПЦ в Австралії.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 17 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН НАКАЗАВ ПОДАТИ ДОПОМОГУ тисячам безробітних сезонових робітників, які втратили працю в південному районі Флориди через морози. Від морозів і посухи пропало там багато помідорових і ін. плянтацій. На допомогу безробітним сезоновим робітникам виділено два з половиною мільйони долярів.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ Н. РОКЕФЕЛЛЕР запропонував зменшити на 300 мільйонів долярів стейтовий бюджет, щоб таким чином не підвищувати податків і уникнути „економічного нещастя". Скорочення стейтового бюджету мало б відбутися за рахунок зменшення допомоги місцевому шкільництву та часткового зменшення допомоги з титулу суспільної опіки, „велфару".

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ПРИЙШЛИ ПОПРОЩАТИСЯ в понеділок з домовиною провідника негрів Вітнея Янґа — екзекутивного директора Краєвої Урбаністичної Ліґи, який втопився минулого тижня в Ніґерії. Між відвідувачами церкви на Ріверсайд у Ню Йорку був колишній президент Линдон Джансон, вдова по В. Янґові з двома дочками, представники уряду президента Ніксона.

МІСЬКА РАДА НЮ ЙОРКУ ЗАТВЕРДИЛА рекордово високий бюджет будівництва для цього восьмимільйонового міста на наступний фінансовий рік, що розпочнеться з липня 1971 року, в сумі 1.6 більйона долярів. Головні витрати, як і плянував посадник Ню Йорку Джан Ліндзі, призначені на розбудову шкільних приміщень, боротьбу проти занечищення води, розбудову міського транспорту.

ГУБЕРНАТОР НЮДЖЕРЗЬКОГО СТЕЙТУ ВІЛЬЯМ КЕЙГІЛ запропонував у Трентоні, щоб для тимчасових, сезонових робітників на фармах було загарантовано в тім стейті мінімум 1.50 центів оплати за годину праці, відповідні санітарно - гігієнічні умовини, свіжу питтєву воду під час праці в полі та ін. Йдеться головно про робітників - порторіканців, і тому до них буде послано більше перекладачів з еспанської на англійську.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР МЕХІКО САНЧЕС ВАРҐАС обвинуватив Північну Корею і Совєтський Союз в тому, що вони вишколюють молодь з Мехіко на терористів з метою встановлення в тій американській країні „марксистсько - ленінського режиму", себто скинення законного уряду. Частина таких мехіканських терористів була вишколена в Москві, в університеті ім. Патрісія Люмумби. Заарештовано 19 молодиків, у яких знайшли зброю, короткохвилеві радіостанції, багато грошей тощо.

У СВІТІ

КОМІСІЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В ОН НАТАВРУВАЛА 14 голосами проти 2-ох при 14-ох, що стримались від голосування, — Ізраїль, за його поведення в окупованих ним від червня 1967 р. арабських землях. ЗСА і Ґватемала голосували „проти". Комісія спеціяльно закинула Ізраїлеві виселювання арабів з їх домів і земель, нищення динамітом їхніх домів, запроторювання до кацету і т. п.

ФРАНЦІЯ І СССР ПІДПИСАЛИ умову про продаж Франції Совєтами урану, потрібного Франції для збудування гнаної атомовою енерґією електрівні в Альзації. Совєти зароблять на цій трансакції від 5,400.000 до 7,200.000 дол. Це вперше Совєти зламали існуючий дотепер монополь Америки в постачанні іншим країнам урану, як складової частини атомової енерґії для мирових цілей. Совєти переговорюють в такій самій справі з Фінляндією, Швецією і Західньою Німеччиною.

У В'ЄТНАМІ ЗМЕНШИЛИСЬ американські збройні сили до числа 317.000 військовиків — найнижчої цифри від жовтня 1966 року. Президент Ніксон заповів був, що на 1 травня ц. р. залишаться у В'єтнамі не більше, як 284.000 американських вояків.

У ПАКІСТАНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ важка державна криза. Президент Пакістану Мохаммед Яхія Хан прилетів до столиці Східнього Пакістану на наради з тамошнім переможним лідером так званої Авамі - Ліґи, Шеїхом Муїбуром Рахманом, який звернувся рішуче проти верховодницької ролі Західнього Пакістану та розпочав реформи, які погрожують повним відірванням Східнього Пакістану від державно - політичної єдности з Західнім Пакістаном.

ПАПА ПАВЛО УІ ЗАСТЕРІГСЯ, що в справі майбутнього правного статусу Єрусалиму також Апостольська Столиця повинна мати голос. Папа зголосив це застереження у зв'язку із вимогами арабів, щоб східній Єрусалим звернути Йорданії та становищем Ізраїлю, який ту частину Єрусалиму з'єднав із західньою частиною та формально інкорпорував до Ізраїлю. Деякі міжнародні кола висловилися за такий компроміс, щоб Єрусалим піддати міжнародній контролі під ізраїльською адміністрацією та з вільним доступом людей всіх віровизнань до тамошніх святих місць.

У ГРЕЦІЇ ЗАСУДИЛИ чотирьох мужчин віком від 23 до 54 роки на в'язничні кари від 5 до 20 років за створення партизанської групи під назвою „Національна протидиктаторська армія". Проте при арештованих знайшли були тільки два кріси й дві військові уніформи і ніякого іншого сліду названої „армії".

ДО ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ПЕРЕНЕСЕНО з летовищ в Японії 54 американські джетові бомбовики типу „Фантом". Це деяка рекомпенсата Південній Корії за відкликання відтіль частини стаціонованих там американських наземних військ. Південно - корейське летунство має тільки 200 джетових бомбовиків, коли комуністична Північна Корея нараховує кругло 500 таких бойових літаків, між ними коло 100 джетів совєтського типу МІҐ-21.

Помер колишній губернатор Нюйоркського стейту Томас Е. Дюї

Бол Гарбор, Флорида. — У вівторок 16 березня ц.р. в одному з готелів цього літнисъкового міста на північ від Маямі Біч помер, правдоподібно на удар серця, видатний американський громадський і політичний діяч, провідний член Республіканської Партії, колишній трикратний губернатор стейту Ню Йорк і двократний кандидат на Президента ЗСА, Томас Е. Дюї, проживши 68 років. Помер Дюї не цілу годину після того, як він повернувся із гри в ґольфа. Попереднього дня він відбував перевірку в одній із серцевих клінік. Покійний відігравав вирішальну ролю в політиці Республіканської Партії, почавши від середини 1940 до середини 1950-их років. Будучи в приятельських взаєминах з президентом Ніксоном, Дюї був до кінця своїх днів його дорадником. Кандидував Дюї на Президента в 1944 році проти Френклина Д. Рузевелта і в 1948 році проти Трумана. Формально від політичного життя відійшов у 1954 році, присвячуючись адвокатській діяльності. В 1940-их роках Дюї, як нюйоркський прокуратор започаткував був активну й успішну боротьбу із злочинством в цій метрополії ЗСА. В 1952-ому році Дюї підтримував кандидатуру генерала Айзенгавера на Президента і це за його впливом був тоді обраний на віцепрезидента Ричард М. Ніксон, із яким він познайомив Айзенгавера. Смерть Дюї викликала загальний жаль у ЗСА. З висловами співчуття виступили разом із президентом Ніксоном, який визначив Покійного як великого патріота, видатного державного мужа і чудову людину, провідні американські державні діячі, між ними губернатор Рокефеллер, посадник Ліндзі та багато інших.

Схвалений Конґресом законопроєкт про підвишку пенсій Соціяльного Забезпечення передано до підпису Президентові

Вашинґтон. — У вівторок 16 березня ц. р. Палата Репрезентантів і Сенат ЗСА схвалили законопроєкт про підвишку пенсій Соціяльного Забезпечення на 10 відсотків і зараз же передали його, разом із законопроєктом про підвищення межової суми федерального задовження до Білого Дому на підпис Президентові. Після підписання законопроєкту през. Ніксона в середу 17 березня ц. р. він увійде в дію, уже як закон. В Палаті Репрезентантів законопроєкт про підвишку пенсій був прийнятий 358 голосами проти трьох, і в Сенаті — 76 голосами проти 0. Охоплюватиме схвалена підвишка 26 мільйонів забезпечених осіб і вона коштуватиме федеральну скарбницю 3.6 більйона долярів. Мінімальні пенсії Соціяльного Забезпечення будуть збільшені з 64 до 70.40 долярів для окремих осіб і з 96 до 105.60 долярів для подруж. Максимальні пенсії для окремих осіб будуть підвищені із 193.70 до 213.10 дол. місячно і для подруж із 376 до 413.71 дол. місячно. Фонд, із якого виплачуються пенсії Соціяльного Забезпечення, становив з початком цього року 38 більйонів долярів.

Владика Марко почесним головою Окружного Комітету Відділів УНС Перт Амбою; нову управу очолив інж. О. Граб

Картерет, Н. Дж. (С. Г.) — В неділю 7-го березня 1971 року тут в Українській Централі парафії св. Димитрія відбулися річні збори Комітету Відділів УНСоюзу Перт-Амбойської Округи, у висліді яких одноголосно вибрано почесним головою Округи Преосвященного Владику Марка, єпископа Української Православної Церкви. Діючим головою вибрано широковідомого суспільно-громадського і виховного діяча інж. Омеляна Граба. Рівнож до Управи вибрано Михайла Фединишина й Івана Говку як заступників голови, пані Дарію Оріховську — секретаркою, Івана Бабина — касиром, інж. Володимира Яніва — пресовим референтом і Михайла Захарка — організаційним референтом. На членів Управи були обрані: прот. Петро Мелех, пані Олександра Яворська, Стефан Матлаґа, Стефан Мисак, Йосиф Ярема. Контрольну Комісію очолив Теодор Трензелюк і члени пані Юлія Шарик, Микола Степась, Йосиф Ґеречка і Богдан Левицький. Управа була вибрана на пропозицію Номінаційної комісії в особах Тимка Бутрія, Василя Оріховського і Миколи Степася.

Владика Марко

Збори відкрив о год. 2.30 голова Округи Теодор Трензелюк, привітавши присутних, зокрема Преосвященнішого Владику Марка, який провів молитву та побажав успішних нарад. Нарадами проводила президія в особах інж. Володимира Яніва як голови і пані Дарії Оріховської як секретарки.

Короткі звіти з діяльности склали всі члени уступаючої Управи Окружного Комітету. Голова Округи п. Т. Трензелюк дав вичерпний звіт з многогранної діяльности Комітету впродовж 12 місяців. Він висловив подяку за дружню співпрацю всім членам уступаючої Управи.

Після звітів до слова були попрошені Преосвященний Владика Марко, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, головний радний Степан Гавриш і обласний організатор Василь Оріховський.

Преосвященний Владика заявив, що УНС від початку свого існування буде і залишиться лідером у всіх ділянках суспільно-громадської і видавничої праці. Згадав теплим словом „Свободу", до якої він почав дописувати це за студентських часів. Згадав і це, що був довголітнім секретарем 242 Відділу Т-ва Запорозька Січ. Владика заявив, що високо цінить працю теперішнього проводу УНСоюзу, при чому зложив сердечні ґратуляції на руки головного предсідника Йосипа Лисогора за добре ведену Союзову господарку.

Головний предсідник УН-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОВІДОМЛЕННЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ ПРО ВІДВІДИНИ В РИМІ

Із Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців одержано повідомлення, в якому сказано:

В обличчі важкого положення нашого народу і нашої Церкви та важливих проблем на шляху до її структурального завершення Патріярхатом, делеґація Секретаріяту СКВУ, в особах членів Президії Секретаріяту: Йосип Лисогір, президент, Ігнат Білинський, генеральний секретар, д-р Богдан Гнатюк, скарбник, та д-р Матвій Стахів, член — прибула до Риму, де в днях 12 і 13 березня 1971 р. перевела розмови з Блаженнішим Верховним Архиєпископом Кир Йосифом.

У признанні корисности дотеперішніх дій Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців та поодиноких громадських крайових центральних представництв і організацій для справи Патріярхату, узгіднено вимогу плянової співпраці з нашими Владиками та координації дій за здійснення Патріярхату УКЦеркви на базі всіх крайових громадських Централь на поодиноких континентах, згідно з постановою Секретаріяту СКВУ.

Для добра і розвитку УКЦеркви та завершення її Патріярхатом, в дусі постанов Ватиканського Собору Другого і Архиєпископських Синодів Українських Католицьких Єпископів, першочергове значення мають, крім однодушної акції наших Владик, на чолі з Блаженнішим Архиєпископом Кардиналом Йосифом, унапрямлена і скоординована дія усіх громадських організацій і установ.

Тільки спільно плянована і спільно здійснювана дія громадських організацій може успішно допомогти зусиллям Єпископату УКЦеркви у його важливому для УКЦеркви і українського народу завданню.

З нагоди побуту в Римі делеґація Секретаріяту СКВУ відвідала також ВПреосв. Архиєпископа Івана Бучка, з яким обмінялась думками про актуальні в нашій Церкві проблеми, зокрема на европейському континенті.

В дні 13 березня ц. р. члени Президії Секретаріяту СКВУ відвідали у Ватикані Державного Секретаря Кардинала Жана Війо, якому з'ясували підтримку усієї української спільноти для справи Патріярхату нашої Церкви, турботу українців у вільному світі невимовно важким положенням в Україні, зокрема у світлі останніх розмов у Москві представника Ватикану з совєтськими урядовими чинниками, а теж порушили справу вірних нашої Церкви і нашого народу в Польщі і на Пряшівщині, передаючи з'ясовані проблеми на письмі.

Під час чергових відвідин у Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, в дні 13 березня, делеґація Секретаріяту СКВУ зустріла присутніх у Верховного Архиєпископа представників Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви із ЗСА.

„Католики українського обряду критикують Ватикан" — інформує „Ню Йорк Таймс"

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" з 17-го березня надрукував під заголовком: „Католики українського обряду із З'єднаних Стейтів гостро критикують (assail) Ватикан" таке повідомлення з Риму, датоване 16-го березня:

„Група католиків українського обряду із З'єднаних Стейтів оскаржувала тут сьогодні, що Ватикан жертвує їхню Церкву ради тісніших взаємин з Кремлем. Речник американсько-української делеґації, пані Ева Піддубчишин з Ню Йорку, сказала в заяві, що Ватикан хоче „зробити жертвенного козла з Української Католицької Церкви в намаганні поліпшити взаємини із Совєтським Союзом". Члени делеґації казали, що вони мали розмову з Кардиналом Жаном Війо, секретарем стану Папи Павла VI, та іншими представниками Ватикану про статус Українського Обряду та що зв'язок був непереконливий" — пише „Ню Йорк Таймс".

Погана погода і натиск ворога спонукують відворот з Ляосу

Сайґон. — Погана погода, особливо рання густа мряка, яка внеможливлює місії гелікоптерів, та натиск ворога, зокрема надзвичайно густий протилетунський вогонь, спричинили відворот південно-в'єтнамського війська з двох артилерійських позицій в околиці залишеного ним також міста Чепон. Південні в'єтнамці залишились на одній з тих позицій без амуніції, якої не могли доставити американські гелікоптери внаслідку густої мряки та ворожого вогню. Південно-в'єтнамський комунікат говорить про те, що вояки, перед своїм відворотом, знищили деякі гармати, щоб вони не дістались в руки ворога. Однак комуно-в'єтнамський комунікат, проголошений в Ганою, говорить про „безладну втечу" південно-в'єтнамського війська. Альянтське командування твердить, що кампанія південно-в'єтнамського війська в Ляосі була все одно передбачена тільки до кінця березня, бо напереломі березня й квітня починаються вже зливні дощі. Чепон був найдальшим пунктом, до якого дійшли були південні в'єтнамці — за 25 миль від кордону. Тепер ті війська завернули до яких 9 миль від кордону, при чому вони прочищують терен обабіч шляху, забезпечуючись проти можливих дальших атак ворога.

Люба Тарновецька згинула в автомобілевому випадку в Дітройті

Дітройт, Міш. (В.П.). — У суботу, 13-го березня ц.р., у вечірніх годинах, повертаючи з лікарні від хворого чоловіка, згинула в автомобілевій катастрофі Люба Тарновецька. Оба сини Тарас і Орест та водій Василь Яворський важко поранені і перебувають в лікарні Форда. Ця вістка болюче потрясла широкими кругами українського громадянства в Дітройті, бо із смертю бл.п. Люби громада втратила взірцеву діячку. Зокрема була провідною постаттю у праці Пластприяту, Рідної Школи, колишня голова 81-го Відділу СУА, а також працювала для Окружного Комітету УНС, як членка 175-го Відділу. Особливо відзначалася віддáною працею для парохії св. Михайла в Дірборн.

Провід Міжнародного ПЕН-Клюбу протестує проти жорстокого і нелюдського засудження Валентина Мороза

Лондон. — Комісія міжнародної письменницької організації ПЕН-Клюб для справ письменників у тюрмах вислала за підписом голови Розамонда Лемана і генерального секретаря Міжнародного ПЕН-Клюбу Дейвіда Карвера відкритого листа до Найвищого Суду Української ССР з протестом проти нелюдського засуду українського історика і публіциста Валентина Мороза і з вимогою переведення нового, відкритого суду над ним та скасування попереднього вироку. В листі, датованому днем 3 березня 1971 року, сказано:

„Панове! В імені Комісії для письменників у тюрмах при Міжнародному ПЕН-Клюбі, ми — підписані, хочемо Вас шанобливо поінформувати, що письменники й інтелектуалісти на Заході докраю стурбовані повідомленнями про проголошений закритим судом вирок історикові Валентинові Морозові. Арешт В. Мороза і його судовий процес за закритими дверима, як також обставини, в яких вони відбувалися, з'ясовані докладно в повідомленнях поважних журналів і газет, особливо ж у „Таймсу", що видається в Лондоні, і „Ню Йорк Таймсу" у ЗСА.

Ми вважаємо потрібним, згідно із покладеним на нас Чартером Міжнародного ПЕН обов'язком, запротестувати проти того, що може бути визначене, як жорстокий і нелюдський вирок у відношенні до цього письменника, маючи, зокрема, на увазі факт, що написані ним есеї, на основі яких відбувався суд, не були виразно поширювані і не були насправді публіковані. Тому також, в дальшому на підставі доступних інформацій, треба з усією певністю вважати, що суд, який відбувався за закритими дверима, мусить бути визнаний незаконним з погляду законів Української ССР, і цей факт був підтверджений рядом свідків у цій справі.

Ми звертаємося до вас, панове, із сподіванням, що справа Валентина Мороза буде переглянена під час відкритого судового процесу і що вирок — чотирнадцять років тюремного ув'язнення і заслання — буде скасований. Ми шанобливо висловлюємо Вам свою думку, що це причиниться для відновлення довір'я письменників й інтелектуалістів до леґального судочинства в Українській Радянській Соціялістичній Республіці".

Повідомлення про цього листа ПЕН-Клюбу були передані з Лондону багатьма провідними европейськими газетами, в тому числі й паризьким „Ле Мондом" 7-8 березня ц.р.

Відзначено українського винахідника

Після звідомлення "Endicott This Week", тижневика фірми ІБМ в Ендікот, Н.Й., найбільшої в світі компанії виробу компюторів, інж. Евген Скарвінко одержав нагороду Винахідника за свої патенти та публікації. Винаходи інж. Скарвінка пов'язані з продуктами ІБМ у рамцях мікро-фільму і карток, та аплікації електричних схем. Інж. Скарвінко та його дружина є знані в українській громаді в Тріпл Ситіс (Бінґгамтон, Джансон Сити, Ендікот) за свою громадську працю. Інж. Скарвінко є заступником голови парафіяльного уряду при українській православній церкві св. Івана у Джансон Сити, Н.Й. та є членом 21-го Відділу Українського Народного Союзу.

Члени Управи ТУСМ відвідали УНС і „Свободу"

Під час відвідин в УНС і „Свободі". Стоять (зліва): Аскольд Лозинський, Богдан Футей, Маруся Гой, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір і редактор англомовного „Українського Тижневика" Зенон Снилик.

Джерзі Сити. У вівторок, 16 - го березня в обідовій порі Головну Канцелярію Українського Народного Союзу відвідали голова Крайової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського Богдан Футала, заступник голови Аскольд Лозинський та секретарка Марійка Гой. В розмові з редакторами вони насамперед висловили жаль і невдоволення з редакційного коментаря „Помилка", що був надрукований у „Свободі" з 10 - го лютого ц. р. та в якім названо „помилкою" деяке порушення поліційного порядку під час влаштування членами ТУСМ - у демонстрацій в обороні засудженого большевицьким режимом Валентина Мороза. Своє становище в цій справі з'ясувала Управа ТУСМ також у листі до редакції, надрукованому в „Свободі" з 2 - го березня ц. р. В дальшій дружній розмові, в якій взяли участь головний предсідник Йосиф Лисогір і головний касир Петро Пуцило заторкнено багато „споріднених" проблем нашого відношення до Америки та наших зусиль в користь визвольних змагань українського народу, нашого громадського життя та участи в ньому нашої молоді, справу відношення молоді до нашого „естаблішменту", справу нових течій в американському суспільстві, зокрема серед академічної молоді і подібне. Висловлюючи різні думки і погляди, часом суперечні, розмовці погоджувалися, що чим більше активізуватиметься наша молодь, тим більше й активніше вона інтересуватиметься нашим суспільно - громадським життям, тим краще і могутніше буде це життя. Гості виявили подивугідну поінформованість і таке ж подивугідне зацікавлення всіми проблемами і аспектами життя і розвитку рідної громади і рідного народу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польські учені і наші рефлексії

23, 24 і 25 квітня ц. р. відбудеться в залях Колюмбійського університету в Ню Йорку Другий конгрес польських науковців, над яким спільний протекторат перебрали „Скул оф Інтернешенел Афферс" та „Інстітют ан Іст-Сентрал Юроп" названого університету. Конгрес охоплює два пленарні засідання, 26 сесій на 15-ох секціях з різних ділянок науки, концерт найбільшого сучасного польського піяніста Мечислава Горшовського, посмертну виставку мистця Здзіслава Черманського та спільний обід. Організацією конгресу займається Польський Науковий Інститут в Америці, головою якого є проф. д-р Ян Лібрах. У комунікаті про цей Конгрес названо голів 15-ох фахових Секцій — 15 польських професорів найвидатніших американських університетів.

Польська іміграція в Америці старша за українську, кадри польських учених куди більші. Польські професори з різних ділянок науки не цураються у своїх англомовних наукових творах польської тематики, навпаки — якнайширше використовують її. Водночас — Польський Науковий Інститут та Інститут ім. Йосифа Пілсудського є насправді найбільш репрезентаційними установами американсько - польської громади. Відомо, що в тій громаді існують внутрішні розбіжності не менші, як в українській. Але коли йдеться про співпрацю в ділянці науки — вони всі об'єднані. Вони відбувають спільні конференції, спільні конґреси, а якою повагою користуються в американському науковому світі — вказує на це програма цього Другого їхнього Конґресу та форум, на якому він відбувається.

В різних точках американські українці, може, й перевищують поляків: ось недавно „Нови Дзєннік" вказував своїм землякам на будування в Джерзі Сіти хмаросягу УНСоюзу, а на останній Дирекційній Раді УКК підкреслювано куди більшу жертвенність українців на політичні й культурні цілі. Але образ польського наукового світу в ЗСА таки повинен стати нам за зразок і спонукати до ревізії тієї аномалії, якою була неможливість влаштування світового з'їзду українських учених ані з нагоди 150-річчя народження Шевченка в 1964 році, ані з нагоди 1 Світового Конгресу Вільних Українців в 1967 р. Може заплановане відзначування 100-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка, яке свій розквіт завдячує у великій мірі фондам наддніпрянських меценатів і праці таких корифеїв, як Михайло Грушевський, об'єднає українських науковців на одному з'їзді, без уваги, до якої установи вони належать.

Прокуратура СССР

Складне, аж до заплутаности, судівництво в ЗСА скероване на те, щоб знайти всі можливі леґальні шляхи, аби обвинувачену людину звільнити, поменшити їх покару або ж таки доказати провину. Та й тоді, коли провина остаточно доказана, оборона намагається зменшити кару, сподіваючись, що підсудний таки „прийде до голови по розум" і стане корисним для суспільства.

Просте й безпосереднє, бо ведене й контрольоване державою з одного центру — судівництво в Совєтському Союзі. Коли в Америці суд має доказати незбитими доказами проступникові його провину, то в „країні соціялізму", хоч і існує теоретично така сама засада, причетність до злочину завжди може бути „доказана", коли того вимагає від суду КГБ. Не даремно в СССР кружляє анекдот про совєтського громадянина, який „признався" на допиті в НКВД, що не Пушкін, а він написав „Євгенія Онєгіна"...

У Москві відбулося 3-го березня поширене Засідання Колеґії Прокуратури СССР, як писали „Известия" з 5 березня, „з участю прокурорів союзних республік". Доповідав генеральний прокурор СССР Р. Руденко „про наслідки праці органів прокуратури в 1970 році і завдання на 1971 рік". Були ще й інші доповіді, та всі вони завертали до одного: „Треба ще більше уваги присвячувати питанню охорони соціялістичної власности, забезпечувати вимоги закону про беззастережне покарання розкрадачів, про повну оплату завданих державі збитків". Була мова й про „необхідність усувати недоліки в організації слідства і прокурорського нагляду". Як головний прокурор Руденко, так і „республіканські прокурори" сходились на тому, що настав час „підвищувати діяльність усіх органів прокуратури в СССР". Іншими словами сказавши, на вимогу ЦК КПСС — в Совєтському Союзі розпочнеться ще більший поліційно - державний тиск на населення. Зміна стану з часів сталінщини полягає лише в тому, що вже не всі бояться — є все більше таких, які воліють Сибір і тюрму, аніж рабство в мовчанці.

М. Мельник

В ІМ'Я ЧОГО?

(1)

Я переконаний, що заворушення в Польщі не можна трактувати як одноразовий вибух чи гостру реакцію з огляду на підвищення цін. Це не є теж реакція на політичні обмеження. Заворушення ті є перш за все симптомом незадоволення з огляду на соціяльно - економічні причини загального характеру. І тому реакція на підвищення цін розширилась територіяльно і триває ще й досі. Не зважаючи на зміни в уряді, підвищення платень, скасування розпорядку про піднесення цін та інші спроби заспокоїти робітників, заколоти в тому чи іншому вигляді тривають.

Отже, можна з певністю припускати, що маємо тут діло з вотумом недовір'я не для одного акту чи поодиноких осіб, а для всієї економічної системи. Чи є причини припускати, що цей наверх парадоксальний конфлікт між робітниками і „робітничим" урядом з часом наладнається? Чи може він буде рости, аж поки не захопить усього населення не тільки країн - сателітів, але й Совєтського Союзу? Ця друга можливість видається куди логічнішою і правдоподібнішою.

Варто пригадати, що комуністична революція в Росії спиралась передусім на ідеї безклясовости, цебто єдности суспільства і рівного розподілу національного прибутку. З часом вона виробила певні конкретні методи, з допомогою яких ті ідеалістичні цілі можна б осягнути. Ті методи і завдання були в основному такі:

Усунення приватної власности, щоб таким чином усунути можливості здобувати гроші без праці. Згідно з теоріями Маркса, гроші, що їх люди одержують як власники підприємств, в дійсності належать робітникам. Коли не буде власників капіталу і землі, тоді не буде й експлуатації робітничої кляси.

Скасування приватної власности було зв'язане з бажанням режиму запровадити плянування в усіх ділянках економічного життя. Отже, створено цілком нову, радикально відмінну економічну систему.

Промотором тієї зміни були величезні надії на індустріялізацію, усунення періодичних криз і безробіття та приспішення економічного росту. В Кремлі були переконані, що совєтська плянова економіка дуже скоро переженe економіку вільних країн, якщо не під оглядом якости, то принаймні під оглядом кількости.

Тепер усім відомо, що поки був надмір людей і природних багатств, економіка СССР росла досить швидко. Та коли з часом вона стала більш скомплікованою і резервуар робітних сил почав вичерпуватись, постав цілий ряд проблем.

Разом з проблемами почалися реформи. В основному ті реформи полягали в тому, щоб перебрати одну за другою властивості економічної системи вільних ринків і рівночасно затримати централізоване економічне плянування. Але, щоб затримати таке плянування, не можна робити ніяких суттєвих поступок супроти приватної власности.

Присвоювання і застосовування інституцій вільної економіки почалося дуже скоро. І так виявилось, що навіть вповні заплянована економіка не може працювати без зрізничкування платень. Цього можна досягнути тільки тоді, коли б люди були змушені працювати там, де їх призначено. Така річ, звичайно, неможлива, хібащо одна половина населення вступила б у ряди поліції і пильнувала другу. Сталін пробував був таку систему запровадити, але навіть йому це не вдалось. Під сучасну пору заробітні платні в Совєтському Союзі сильно зрізничковані, і під цим оглядом немає великої різниці між СССР і Америкою.

Слідом за тим прийшло так зване економічне стимулювання у формі акордової праці, премій і зисків. Перед тим усі ті форми стимулювання були засуджувані комуністами, як засоби експлуатації робітників.

Капіталовкладання довгий час трактувалось, як проблему розподілу національного прибутку між продукцією споживчих товарів і конструкцією машин та фабрик. Режим стояв на становищі, що підприємство, яке є власністю держави, за грошові інвестиції платити не потребує. Внаслідок того почалось марнотратство у величезних розмірах. Чому журитись направою машин чи рентабельністю фабрики, коли ані за ту машину, ані за ту фабрику нікому платити не треба? З часом, а зокрема з 1965 року, почалась зміна й тут. Число катеґорій позичок, за які треба платити відсоток, значно зросло. Таким чином зроблено дальший крок у напрямі використання основних двигунів економіки вільних ринків.

Дійшло навіть до того, що в 1970 році в СССР впровадили забезпечення для безробітних урядовців, і не виключене, що таке забезпечення поширять на робітників так, як зроблено це в Болгарії ще в 1967 р.

Та останнього кроку, тобто дозволу на малі приватні підприємства, режим не зробив і, мабуть, без значного розміру заворушень не зробить.

В чому ж причина? Адже ж уряд СССР, як щойно згадано, ніколи не вагався впроваджувати „капіталістичних" інституцій і шукати допомоги в „капіталістичних країнах" у формі спеціялістів, машин і цілих фабрик. В СССР можна мати слуг, шоферів, приватні доми, віллі і все, проти чого колись комуністи так завзято боролись, за виїмком того, що порушувало б все осяжне плянування.

Коли б економічні недотягнення були відносно невеликі, тоді режим не мав би багато клопоту. Але так воно не є. Коли спочатку володарі СССР сподівались, що принаймні під оглядом кількости вони швидко переженуть економіку з вільними ринками, то тепер остаточно виявляється, що це річ неможлива. Чимраз більше економістів на Заході приходять до переконання, що економіка СССР ніколи таких країн, як Америка, під оглядом життьового стандарту не тільки не дожене, але прийде момент (а може уже й прийшов), коли відстань між ними почне зростати.

Дам'ян Ліщинський

„ДЕСЯТА ГОДИНА, ЧИ ЗНАЄТЕ, ДЕ ВАШІ ДІТИ"?

Цим кличем на 5-му каналі в Ню Йорку починаються вечірні вісті. Вірю, що в цей момент майже всі наші батьки зі спокоєм у серці щиро співчувають тим, які не знають, де їхні діти під цю пору. Діти наших батьків під пильним наглядом цілої родини напевно вже дома або там, куди їм дозволено піти. А про тих дітей, які сьогодні не повернуться до дому, батьки не журяться, бо вони в найкращих університетах чи коледжах, живуть в люксусових гуртожитках, вправді далеко від родинного гнізда, але їм там нічого злого не може статися — так принаймні переконані батьки.

І так донедавна був переконаний батько молодої студентки, старшина армії, стаціонований у Західній Німеччині. Його дочка, студентка дівочого коледжу на Лонг Айленді, дуже добре вихована, була одна з найкращих студенток, під доброю опікою школи. Він вірив до страшного моменту, коли його повідомлено, що дочку знайдено мертвою в ліску коло школи. Причина смерти — надмір алькоголю та наркотиків. Слідство виявило, що студентки в своєму гуртожитку влаштували „маратонську гостину", яка гривала від п'ятниці вечора безперервно до понеділка ранку. Приходив і відходив кожний, хто хотів і коли хотів. Ціль гостини: алькоголь, наркотики та секс. Жертва а звали її Люсі, в суботу по обіді вийшла на прохід і більше не повернулась, ніхто її й не шукав. У понеділок по обіді шкільний сторож, викидаючи сміття, знайшов її мертвою в ліску за господарськими будинками школи.

Знаним фактом є, що багато студентської молоді живе в так званих „комунах", де все — спільне добро, навіть власне тіло. Колись, у часах большевицької революції, щоб розбити родинне життя, комуністи пропагували „вільну любов". Сьогодні „поступова" студентська молодь пішла куди далі, про любов, а хоча б її ілюзію, ніхто не говорить, сьогодні її гасло це — „вільний секс".

На запит журналістів, чому серед студентства занепала мораль, і чому, управа школи цьому не протидіє, декан стейтового університету в Кенті, Огайо, відповів: „Це вже не належить до відповідальности школи уважати, хто з ким спить". З широко опрацьованої статті про Кентський університет у „Рідерс Дайджесті" довідуємося, що „в багатьох університетах дозволено забавляти дівчат у кожній порі дня й ночі в кімнатах їхніх гуртожитків, і що годі повірити, що котрийсь із великих університетів може привернути давні закони: це все вже прийнято як закони нового стилю життя".

Далі з цієї статті довідуємось, що домів-комун ніхто леґально заборонити не може, бо те, що в них діється, засноване на добровільному договоренні, гроші не входять в гру, все відбувається за замкненими дверима, а тому нікого не зґіршується. Всі мешканці комуни — це вільні громадяни, що мають право жити так, як їм подобається. Цікавий ще один момент, а саме: батьки, довідавшись, що їхні діти є членами „комуни", багато більше клопоту завдають своїм синам. Щождо дочок, то в більшості випадків погоджуються із цим фактом, і лише дораджують їм, як охоронитися від неприємних наслідків „спільного життя".

А таки чи не найбільш фантастичною є річна книга ґрадуантів Колюмбійського університету, „Колюмбіян — 1970".

У цій люксусово виданій книзі вперше цього року вміщено статті про сексуальне життя та наркоманію в гуртожитках університету. Ілюстровані вони кольоровими знімками з усіма деталями, за що такий „поступовий" журнал як „Плей Бой" напевно був би у багатьох стейтах сконфіскований. Автори статтей — дівчата, що із простотою та щирістю, без завуальовання, описують свої пригоди в пізнаванні нового для них життя.

Наркотики для них це річ буденна, можна їх купити в будь - якій кількості таки в гуртожитку у „флор-пушера". Боротьба з продавцями цієї отрути безнадійна, університетська поліція цим не заінтересована, а міській поліції вступ на терен школи заборонений. Початківцям наркотики пропонують безплатно, упертим, що відмовляються, часто погрожують терором.

Але чи не найбільш потрясаюча — це знімка червоної жарівки, що її засвічують на коридорі гуртожитку над дверима своєї кімнати дівчата, які бажають нічної візити хлопця. Щодо занепаду моралі та браку сорому, то від студенток можна почути стереотипну заяву: „Усі так роблять, і як котрась хоче поступати інакше, з неї насміхаються, їй докучають, вона в меншості. А знаєте, що життя меншостей незавидне, і тому кожна робить так, як інші".

Існують також і консервативні гуртожитки, як „Шайлер Голл", таки при Колюмбійському університеті, під управою католицьких священиків, де зобов'язує до обіду блюза та краватка, відвідини дівчат заборонено, але, за словами одного з мешканців, це не перешкоджає, бо завжди можна піти до дівочого гуртожитку і там мати „ґуд тайм".

Цих кілька фактів, правдивих і сумних, хочу кинути між батьків, спеціяльно тих, що задля моди та „доброго тону" задумують вислати своїх дітей до шкіл далеко від дому. Ми всі, де б не жили, маємо у віддалі кількох миль добрі школи, тож пощо посилати дітей кудись світ-заочі. Пощо нюйоркчани шлють дітей до Бостону, а бостонці до Ню Йорку? Чи не краще дати змогу молоді здобути перший диплом в місцевому університеті, а на „маґістерку" чи докторат послати туди, де вважається за краще і де вас фінансово на це стати. А це буде щойно тоді, коли ваша доня чи син здобуде життьовий досвід, загартується в перших життьових невдачах і знатиме докладно, чого від життя очікувати.

На закінчення можу запевнити, що, послухавши такої простої ради, ви спокійно слухатимете слова, сотні разів повторювані перед вечірніми вістями на 5-му каналі: „Десята година — чи знаєте, де ваші діти"? Ви спокійно прослухаєте денник, бо знатимете, що ваша доня чи син вдома, на сходинах молодечої чи студентської організації, на пробі хору чи театру або може зі своєю симпатією на побаченні і напевно скоро прийде додому. Чи певність ця не варта трудів?

ПРО УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ В РАТҐЕРСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В академічному році 1970-1971 у Ратґерському університеті в Нюарку розпочалися, як уже відомо зі „Свободи", лекції української мови. Українська мова — це шоста модерна мова на відділі чужих мов і літератур. Вона користується такими самими правами, як інші п'ять: італійська, еспанська, німецька, російська та французька.

На цьому ж відділі мов і літератур читаються ще так предмети: слов'янська лінґвістика та слов'янська література у перекладі, а на відділі історії — семінар: Росія і Східня Европа. В цих курсах обговорюється походження української мови, творчість Т. Шевченка, І. Франка і Л. Українки та окремі питання з історії України.

Ці предмети читаються на своїх відділах і крім цього є частиною міждепартаментальної програми східньоевропейських та совєтських студій. Також курс української мови входить у вищезгадану програму. Студенти, які спеціялізуються у східньоевропейських та совєтських студіях, вивчають українську мову як другу слов'янську мову. Таким чином українська мова, українська література та історія України вивчається, досліджується і викладається в системі подібних загальних дисциплін в окремих відділах чи в системі міждепартаментальної програми.

На наступний академічний рік 1971-1972 університетська влада, між іншим, ухвалила ввести другий більш заавансований курс української мови. Це значить, що в наступному академічному році будуть два курси української мови. Подаю назву курсу і його число так, як буде подане в університетському каталозі: 109,110 — Elementary Ukrainian — 6 cr.; 119,120 — Intermediate Ukrainian — 6 cr.; 108 — Slavic Literature in translation — 3cr.; 324 — Slavic linguistics — 3 cr.; 461,462 — Seminar: Russian and Eastern Europe — 6 cr.

Студенти Ратґерського університету, зокрема студенти українського походження, мають нагоду, вписавшись на вищеподані предмети, студіювати українську мову, літературу й історію України. Всі ці курси читають викладачі українського походження, які працюють в Ратґерському університеті в Нюарку: Мирослава Знаєнко, Тарас Гунчак і Євген Федоренко. При університеті існує студентський український клюб, який у квітні влаштовує виставку, а 22-го квітня — Український Культурний День.

Всі вищеподані предмети були введені університетською владою, але я думаю, що українська громада Нюарку й околиць може й повинна у різний спосіб підтримати ці заходи, а зокрема — поширити українознавчі студії, бо „ця справа, — як заявляє проф. Степан М. Горак, — є справою нас усіх, і її на ім'я — наше студентство і питання українознавства в американських університетах".

Встановлення одної і доповнювання двома дальшими катедрами українознавчих студій в Гарварді — це величезне досягнення української спільноти в Америці. Українознавчі студії в Ратґерському університеті — поважні кроки у створенні наукового ґрунту для українознавчих студій і евентуального школення майбутніх кандидатів для дальших студій в центрі українських студій — в Гарварді.

Євген Федоренко

102 РОКИ — ЖИВА И ЗДОРОВА

Ганні Д. Волинець в селі Березовиці на Тернопільщині сповнилося 102 роки від народження. З дитинства вона ніколи не хворіла, повідомила київська „Молодь України" з 28 лютого. Відмалечку дівчинка працювала з дідом, потім із батьком, допомагаючи на великій пасіці: „Чистила вулики, здіймала рої. Відтоді все своє життя зв'язала з бджільництвом". Багато років Ганна Д. Волинець „доглядала колгоспну пасіку в рідному колгоспі", а тепер, пішовши нарешті на „пенсію", ще тримає три вулики біля хати й дістає з них мед.

Любов Дражевська

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(8)

Кедровському було тридцять з лишком років, енергії мав досить. Після заробіткової роботи зустрічався з людьми, писав статті до українських газет (зокрема до „Діла" у Львові), працював в українській школі, в українському театрі. Антін Батюк сказав на тризні після похорону Кедровського, що він, прийшовши до української громади в Америці, старався надати їй ідейности. Життя захмарювала хвороба дружини. Марта Кедровська вже ніколи не видужала після тортурів у Чека і втрати дітей. Врешті, по довгих роках перебування у лікарні, вона згасла.

Десь у 1924-25 роках Кедровський керував постійним українським театром, при Народному Домі в Ню Йорку. Вистави давали щоп'ятниці і щосуботи. Грали артисти з Києва, що їх революційна буря занесла до Ню Йорку, співаки з хору Кошиця та місцеві аматори. Виставляли популярні українські п'єси та опери в переповненій залі. Приходили не тільки українці, але й інші, чи не найбільш жиди. Та в 1928 році театр убила фінансова криза.

Працюючи на будівництві, Кедровський мав добру матеріяльну базу, але нещасний випадок поклав край його кар'єрі будівельника. Під час будування хмаросяга „Метрополітен Лайф" він упав із третього поверху і зломив кістку в плечі. Довго був у лікарні і після того вже не міг працювати, як тесляр. Тоді він вивчив фах лінотипіста і почав працювати у друкарні „Свободи".

В 1926 році Кедровський почав працювати в „Свободі" ,як співредактор. Побіжний перегляд його статтей, друкованих під різними псевдонімами, показує, що тематика була розмаїта: писав про життя на Україні під совєтами („Наука на Україні", „Національна проблема на Україні" та ін.); гостро критикував Грушевського за його повернення на Україну, опублікував серію статтей „Український пантеон". Виступав з рядом пропозицій — закликав українців до участи у Світовій Виставці, до організації кооператив в Америці. Друкував свої спогади „1917 рік" та „1919 рік", серію статтей „Боротьба з погромами на Україні", морські нариси.

У 1926 році Кедровський був обраний до Шкільної комісії при Об'єднанні Українських Організацій в Америці, заснованому в 1922 році. На IV конгресі Об'єднання в 1927 році була проведена реорганізація українського шкільництва, і Кедровський був обраний головою Управи Рідної Школи. Пізніше був фінансовим секретарем Об'єднання.

Кедровський був близький до Української Православної Церкви в Америці. Як поборник православ'я, писав передові статті в журналі „Дніпро", що почав виходити в Ню Йорку у 1927 році. Писав: „Вертаймо до віри батьків, яка є вірою 90% українського народу!"

Десь від 1927 року Кедровський став популярним промовцем на масових вічах. У квітні того року виступав, як „головний бесідник" на масовому вічу у Трентоні в справі будування української школи. У Байоні говорив у справі народного дому. Приєднався до Українського Республіканського Клюбу. Знаходив час на інтенсивне листування з старими друзями і знайомими в Північній і Південній Америці, в Европі. Листувався з С. Петлюрою, Є. Чикаленком, П. Карманським, О. Олесем та багатьма іншими.

У 1932 році Кедровський вдруге одружився з Катериною Филипівною Шутак, народженою в Ню Йорку від батьків, що походили з Буковини. Відколи Катрі було 17-18 років, вона завзято працювала в українсько-американських жіночих організаціях, була одною з організаторок Союзу Українок Америки, і її ім'я не раз згадується в ювілейному альманасі Української Жіночої Громади, виданому 1931 року. Катерина Филипівна не раз бачила Кедровського на вічах. Познайомилися на зборах представників етнічних груп, що їх скликав Республіканський клюб. Катерина Кедровська стала вірною товаришкою Володимирові Івановичеві, разом переборювали вони життьові труднощі, а їх було багато.

У своїй автобіографії В. Кедровський написав: „Через розходження з політичними тенденціями „Свободи" в 1933 році я відмовився від праці в ній і почав розводити курей у Ню Джерзі". Катерина Кедровська розповідала мені, що то був тяжкий час депресії, безробіття. В кінці 1933 року купили вони будинок із ділянкою землі в Меточині і почали будувати курячу фарму. Володимир Іванович усе робив власними руками: ставив курники, проводив електрику, воду. Катерина Филипівна працювала як бухгальтер в Ню Йорку. Кожної суботи й неділі Кедровський їздив до Ню Йорку та інших міст, виступаючи на вічах з антинімецькою пропаґандою.

В 1934 році купили курей, почали розводити. Бувало до 6 000 курчат. Працювали по 24 години на добу. Кури проїдали більше, ніж за них можна було виручити. Кедровські позичали гроші у рідні. Врешті не було чим заплатити по заставі (мортґейдж). В 1938 році пропали і фарма, і земля, і будинок. Протягом кількох років матеріяльною базою родини була заробітна платня Катерини Филипівни. В 1936 році народився у Кедровських син Юрій. В тяжкий час, коли матері доводилось заробляти, малого гляділа її тітка Галина Фенчинська.

1937 року Кедровський з гуртом компаньйонів заклав у Ню Йорку фільмове підприємство. Наміри і амбіції були широкі: через фільми пропаґувати українське мистецтво. Кедровський разом з Андрієм Кістем написав сценарій за п'єсою „Ой, не ходи, Грицю". Також взялися фільмувати „Наталку Полтавку" і „Запорожця за Дунаєм". Переконали О. Кошиця взяти на себе музичний та мистецький провід, на режисера запросили видатного російського актора. Але вибір режисера був невдалий, у Кедровського почалися з ним суперечки. Один з бизнесменів, що вклав гроші у підприємство, втручався у добір артистів. Кедровський відійшов від участи у фільмуванні. Кошиць тягнув до кінця.

Накручували фільми на фармі у Ню Джерзі, де верби й поля нагадували Україну. Кошиць керував хорами, його дружина показувала народженим в Америці дівчатам, як зачісуються і тримаються українки. Було безладдя і постійні фінансові труднощі: юнійні кінооператори вдмовлялися працювати, якщо їм зразу ж не виплачували грошей. Організатори бігали позичати гроші. „Своїм" майже не платили. Справа скінчилась банкрутством, і остаточна розплата з боргами впала на плечі Кедровського. Пізніше, коли він дістав сталу працю, то за вироком суду кілька років платив за свої мистецькі поривання.

У 1939-41 роках Кедровський об'їздив Америку і Канаду з антикомуністичними та антифашистськими доповідями в українських громадах. На його похороні о. Гундяк згадував, що під час війни багато людей захоплювалось „відлигою" на Україні. Але не Кедровський. Від 1941 року він став активним членом Українського Робітничого Союзу і бував на його конвенціях.

У серпні 1941 року Кедровський став на роботу в Дженерал Кейбл Корпорейшен у Перт Амбої і працю-

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Думка" пом'янула тих що відійшли

Українських Хор „Думка" в Ню Йорку записав уже славну сторінку не тільки в історії Української Громади в цій світовій метрополії, але цілком певно і в історії українського поселення в Америці та української культури. Очевидно, що про хорові ансамблі пишеться, звичайно, з нагоди їхніх концертів чи їхніх виступів на прерізних національних імпрезах. Якщо „Думка" веде реєстр своїх виступів та їх відгуків у пресі, то це вже буде кілька томів. Але праця і заслуги „Думки" далеко не вичерпуються концертами та виступами на сцені. Не менш бо важливою є роля цієї мистецької установи в Громаді. Хто мав нагоду спостерігати репрезентанта „Думки" в різних Комітетах для вшанування великих імпрез чи репрезентативного відзначення національних річниць, не міг не подивляти високої, культури, спокою та доброзичливости, що завжди характеризують „думкарів". Це вони, мабуть, „одідичили" від справжньої „душі" цього незрівняного хору, мґра Леонтія Крушельницького.

До своїх великих концертів, традиційних уже новорічних імпрез та багатьох товариських починів, „Думка" додала ще одну зворушливу ініціятиву, пом'янувши минулої суботи, 13-го березня, Святою Літургією і Панахидою в церкві св. Юра тих своїх членів, що відійшли у вічність: Теофана Волосянського, Івана Гребаняка, Ярослава Ковалишина, Володимира Костинюка, Володимира Холевчука, Миколу Чопика, Степана Войціцького, Ярослава Гузара, Богдана Карпевича, Івана Недільського, Богдана Пирожака, Зенона Рубчака і Йосафата Семкова з дорослої „Думки" та Бориса Драґана, Юрія Рабія, Юрія Короля і Євгена Шугая з молодечої „Думки".

Святу Літургію відправив чудовою українською мовою парох св. Юра о. д-р Володимир Ґавліч, ігумен ЧСВВ. У короткій проповіді після Євангелія, о. д-р Гавліч пригадав велику істину, яку, здавалося б, усі знають, але не всі роблять з того практичні висновки: приналежність людини до рідної організації власного вибору. Радість є подвійна тоді, як можна її ділити з іншими, а смуток разом з іншими наполовину легший. Під час відправи хор відспівав зворушливе „Святий Боже" і опісля „Думка" пом'янула своїх померлих членів співом Панахиди. Дрижали засвічені свічки в руках родини померлих, і не одна рука час-від-часу підносилась, щоб дискретно обтерти ще одну сльозину . . .

ад

ПОКАЖУТЬ „НА ПОЛІ КРОВИ" ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ню Йорк. — Драматичну поему Лесі Українки вперше покажуть у Ню Йорку в суботу й неділю 20 і 21 березня, о 7-ій і в неділю о 6-ій вечора, в авдиторії Школи св. Юра при 215 Схід 6-та вулиця в Ню Йорку. Крім вистави „На полі крови", що є на 1 дію, виступатиме з Великопостним концертом Хор Академії св. Юра.

Галина Андреадіс виступить на концерті української симфонічної оркестри в Чикаґо

Від трьох років існує в Чикаґо при Осередку СУМА ім. М. Павлушкова Симфонічна Оркестра під керівництвом дир. Михайла Голіяна. Понад 60 молодих інструменталістів працюють спільно в одинокій на еміґрації українській Симфонічній Оркестрі, заступлені всіма видами смичкових, дутих та ударних інструментів. Добрий дириґент та охота до праці молодих музикантів поставили Симфонічну Оркестру на високий рівень її музичного заавансування.

В першому концерті 1970 р. виступав скрипаль-віртуоз проф. Роман Придаткевич, який з радістю прийняв запрошення, заявляючи, що це вперше він зможе виступати з рідною Симфонічною Оркестрою.

28-го березня 1971-го р., в залі школи Шопена, відбудеться Другий Концерт р., в залі школи Шопена, відбудеться Другий Концерт Симфонічної Оркестри з участю світової слави оперної співачки Галини Андреадіс. Це буде її перший виступ на тлі української Симфонічної Оркестри. Галина Андреадіс родом із Запоріжжя, яка має за собою найкращі оцінки солістки й оперної співачки, та яку знають найкращі сцени Европи та Південної й Північної Америки. Про Галину Андреадіс можна сказати, що це міжнародної слави мецо-сопрано, через її високо музичні здібності, триоктавний засяг голосу, багатомовність, а до того чарівний зовнішній вигляд.

Симфонічна Оркестра виступатиме з творами Моцарта, Артемовського, Вахняна, Нижанківського(Степового, Стеценка.

Віримо, що українське Чикаґо радо вітатиме Галину Андреадіс, та з гордістю зустріне одиноку українську Симфонічну Оркестру, підтримуючи старання української молоді в праці на полі української культури.

С. А.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. П. К., Вінніпеґ: Написане в „Новому Шляху" відповідає правді: пані Галина Мухина справді зверталася до „Свободи" з пропозицією надрукувати її „Розмову з критиками". Натомість у вступному виясненні пані Г. Мухини не відповідає правді, що „редактори „Свободи" або не могли, або не хотіли видрукувати...", бо п-і Галина дуже добре знає, що ми могли, але не хотіли її „Розмову" видрукувати і також знає чому, бо ми її про це досить основно написали. Якби вона була назвала ці причини в своїм виясненні, читач навряд чи був би потребував дивуватись, чому „Свобода" тієї „Розмови" не надрукувала.Сподіємося тільки, що вона з тими причинами познайомила бодай редактора „Нового Шляху".

ВШ. А. Д., Янґставн: У дописі про працю Відділу УККА у Вашій громаді називаєте законспіровано тільки ініціялами п. А. Н., який „недавно приїхав до Янґставну і всеціло посвятився громадській праці". Невже ж такий діяч, який, як згадуєте в дописі — в двох випадках виголосив головні промови, потребує скриватись за ініціялами?

ВШ. Н. Н., Філядельфія: Пишете: „. . . і в читача одна надія, що св. Петро скоро покличе редакторів до себе". Дякуємо за побажання.

ВШ. П. К., Бруклин: На Ваш запит дозвольте відповісти Вам почутим колись прикладом з наших визвольних змагань: на село наступали з одного боку денікінці, з другого Махно, з третього ще інші і селянин, вийшовши з хати, швидко повернувся назад із завваґою: „тут стріляють, там стріляють, всюди стріляють, нічого не понімаю". Признаємось, що подібно з нами у випадку, про який пишете.

ВШ. Н. Н., Маттаван. Посилаєте нам большевицькі англомовні „Вісті з України" і питаєте, як ми на це задивляємось? Криво!

ЗБОРИ УККА В НЕДІЛЮ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Річні загальні Збори Відділу УККА відбудуться цієї неділі 21 березня в Українському Народному Домі при Фліт вулиці, о 4-ій г. дня. З огляду на річні звіти про працю та перевибір Управи Відділу УККА, прохається всіх уповноважнених і зацікавлених вчасно прибути. У програмі також — затвердження пляну праці на нову каденцію.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ан.

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 19 березня ц. р. відбудеться там доповідь Бориса Ржепецького про твір економіста світової марки Ґуннара Мирдаля „Драма Азії". Початок о год. 8 вечора.

Владика Марко почесним головою...

(Закінчення з 1-ої стор.)

Союзу Йосип Лисогір в першу чергу подякував Владиці Маркові за участь в зборах, заявивши при тому, що Владика поза щоденною церковною працею, рівнож багато часу віддає і громадській ділянці. Переходячи до союзових справ, п. Й. Лисогір провів аналізу праці і дії УНС на протязі останніх 10-и років. За його словами УНС в роках від 1960 до 1970 мав гарні успіхи як в організаційній так і в фінансовій ділянці. За цей час членство УНС зросло на 10.000 нових членів, а майно на 12 мільйонів дол. Він згадував і про діяльність членів Головного Уряду в суспільно-громадській праці та коротко інформував про будову 15-поверхового нового дому для вжитку УНСоюзу. Подякою членам Окружного Комітету а головно голові Округи Трензелюкові за гарні успіхи в звітовому році закінчив свою промову головний предсідник Йосип Лисогір.

Головний радний Степан Гавриш дав загальну характеристику організаційних зусиль і успіхів за минулий рік, а при тому подав ряд практичних порад і вказівок для пожвавлення організаційної активности. Він відмітив заслуги голови Округи Теодора Трензелюка, подякував йому за дружню співпрацю, згадав про номінацію секретаря 353 Відділу Василя Оріховського обласним організатором на стейт Ню Йорк, зложив ґратуляції секретареві 155-го Відділу Михайлові Фединишиному за приналежність повних 10 років до „Клюбу Заслужених Союзовців", які дають кожного року найменше 25 нових членів. Зложив подяку секретареві 344 Відділу Тимкові Бутрієві за це, що за 6 років секретарства втроє збільшив цей Відділ, а тепер залишає його, переїжджаючи до Бервіку, Па. Він представив зібраним нову секретарку того Відділу пані Олександру Яворську. Доповідь свою закінчив Степан Гавриш закликом відбути спільно з іншими Округами День УНСоюзу стейту Ню Джерзі. Обласний організатор Василь Оріховський дав ряд порад про фахове забезпечення, при чому вказав на важливість забезпечення на більші суми.

По звітах і доповідях відбулася дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні.

На зборах були приявні представники місцевого Відділу Союзу Українок, голова пані Розалія Теребецька і організаційна референтка пані Юлія Дитиняк.

Зібрані схвалили одноголосно, щоб новообрана Управа спільно з іншими Округами стейту приготовила День Українського Народного Союзу.

Нововибраний голова інж. Омелян Граб в імені всіх вибраних подякував за довір'я, при чому заявив, що доложить всіх зусиль, щоб задержати престиж Округи. Він закликав до гармонійної співпраці всіх відділових урядовців Округи.

В зборах взяло участь 47 осіб, які репрезентували 10 Відділів УНС з Перт Амбою, Картерету, Плейнфілду, Бавнд Вруку, Менвіллу і Ню Бронсвіку.

„КВІТ ПАПОРОТІ" В НЮАРКУ

Нюарк. — Дитячий балет „Квіт папороті" балерини Роми Прийми-Богачевської буде показаний у виконанні дітей та молоді з її Балетної Студії та виконавців балету — єдиних трьох юнаків Романа і Левка Строцьких та Славка Білого, в Нюарку, в неділю 21-го березня. У виставі беруть участь понад 100 виконавців. Вистава балету відбудеться в „Симфонічній залі", в супроводі музики з творів композиторів Данкевича і Кирейка, при фортепіяні молодий піяніст Олег Левицький, декорації і проєкти костюмів Вол. Вачинського, реквізит — Оленки Богачевської.

50-РІЧЧЯ СМЕРТИ КОМПОЗИТОРА МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

З ініціятиви Асоціяції Діячів Української Культури ведуться заходи для належного відмічення 50-ої річниці з дня трагічної смерти видатного українського композитора Миколи Леонтовича, творця клясичних обробок українських народних пісень, який займає винняткове місце не тільки в українській, але й також у всесвітній хоральній літературі.

Спадщина Миколи Леонтовича охоплює понад 150 хорових творів на основі текстів і мелодій українських народних пісень та чотири оригінальні хорові композиції. Висока ідейність та блискуча майстерність його творів здобула йому світову славу, а у світовій музиці він відомий як творець жанру витонченої хорової мініятури.

Комісія для справ культури Секретаріяту СКВУ підтримує цю важливу ініціятиву та закликає українське громадянство в усіх країнах нашого поселення за межами України відповідними академіями і концертами з виконанням творів Миколи Леонтовича належно вшанувати його пам'ять та відзначити його великі заслуги для українського музичного мистецтва.

Ню Йорк, 15 березня 1971

Комісія для справ культури Секретаріяту СКВУ

Крайовий З'їзд УСГ в Канаді

З Торонта повідомляють, що Українська Стрілецька Громада, одна з найстарших організацій колишніх вояків України, відбуде в дні 20-го березня 1971 року свій 28-ий Крайовий З'їзд. З'їзд відбудеться в домі УНО при 297 Коледж вул. в Торонті.

Українська Стрілецька Громада в Канаді - це організація, яку заклали в 1928 році бувші вояки України, що опинились були в Канаді. Ті, що колись зброєю воювали за волю України, в Канаді, в далекому запіллю воюючої України, повели з окупантами України війну іншого типу. Вони стали фактором, що допомагав українській підпільній акції в проявах УВО чи ОУН в Україні. Завдяки тій організації в Канаді створено організаційну систему: Українське Національне Об'єднання і Братні Організації, що відіграли передову ролю як в організації в Канаді Комітету Українців Канади, так і в організації Світового Конґресу Вільних Українців.

Українська Стрілецька Громада в Канаді не була першою того типу організацією, бо перед нею, в 1924 році така ж сама Українська Стрілецька Громада вже діяла в Америці і на тій взорувались організатори УСГ в Канаді.

З сумом і великим жалем повідомляємо, що 15-го березня 1971 р. упокоївся в Бозі Архиєпископ Української Автокефальної Православної Церкви на Австралію і Нову Зеляндію

бл. п.
Владика ДОНАТ

ПОХОРОН Покійного відбудеться в п'ятницю, 19-го березня 1971 р. в Мелбурн, провінція Вікторія.

Просимо Духовенство і Вірних нашої Церкви, помолитися за Душу Спочилого Владики.

ВІЧНАЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СОБОР ЄПИСКОПІВ, РАДА МИТРОПОЛІЇ І ВИЩЕ ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Мюнхен, Німеччина, 16-го березня 1971 р.

З великим сумом і жалем сповіщаємо, що 15-го березня 1971 р. після довшої недуги упокоївся у Бозі у Футскрей, Австралія,

АРХИЄПИСКОП УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ на АВСТРАЛІЮ і НОВУ ЗЕЛЯНДІЮ

бл. п.
Владика ДОНАТ

ПОХОРОН Покійного відбудеться в п'ятницю, 19-го березня 1971 р. в Мелбурн, провінція Вікторія.

Кличемо Вірних нашої Церкви в ЗСА помолитися за Душу бл. п. Владики в неділю, 21-го березня ц. р., а Всечесне Духовенство відправити в ту неділю Панахиду по Покійному.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ СПОЧИЛОМУ ВЛАДИЦІ!

СОБОР ЄПИСКОПІВ, РАДА МИТРОПОЛІЇ І КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА

В глибокому смутку повідомляємо Друзів і Знайомих, що дня 13-го березня 1971 року в Бофало, Н. Й., помер несподівано, на 50-му році життя

Інж. ОЛЕКСАНДЕР
КРИНИЦЬКИЙ

член Організації Українських Націоналістів Закордоном і Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, активний громадянин, зразковий патріот, успішний підприємець і людина шляхотного характеру.

ПОХОРОНИ Покійного відбулися в Бофало, Н. Й. в дні 17-го березня 1971 р.

УПРАВА і ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ ОПВВУ в БОФАЛО, Н. Й.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Невіджалуваного ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ЗЯТЯ і ШВАГРА

бл. п. проф.
ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1971 р., год. 9-та ранку;
в Церкві СВ. МАРІЇ в ОЗОН ПАРК, Н. Й., ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1971 р., год. 7. ранку;
в Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в СКРЕНТОНІ, Па., ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1971 р. о год. 7-ій ранку.

Дружина — ІВАННА
Доні — МАРУСЯ і КВІТКА
Тесті — СОФІЯ і ВАСИЛЬ ЛЕВИ
Шваґер — ВАСИЛЬ ЛЕВ мол.,
з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ОСИПА СТАНІМІРА
сотника УГА і кол. нач. директора Окр. Союзу Українських Кооператив у Перемишлі, Україна
складаю 25.00 долярів
на Катедру Українознавства при Гарвардському Університеті.

Петро ГУЛА

Замість квітів на могилу
бл. п. ТАНІ РАУШ-РУДАКЕВИЧ
жертвували 20.00 долярів
на Сиротинець Св. Василія у Філядельфії, Па.

д-р Іван і Оксана ГАЛИЦЬКІ

Замість квітів на могилу
св. п. о. ТЕОДОРА ВАРЕХИ
на Фонд „Церква в Потребі"
складає 10.00 долярів.

Шановній Дружині і цілій Родині — щиросердечні співчуття.

О. КВАСНИЦЯ

З глибоким жалем повідомляємо, що 10-го березня 1971 р., по довгій і тяжкій хворобі, проживши 60 літ відійшов у Вічність

бл. п.
МИКОЛА С. ІВАНОВИЧ

надрадник Фінансового Суду у Відні, Австрія

ПОХОРОН відбудеться 18-го березня 1971 р. о год. 13:30 на центральнім цвинтарі у Відні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Хай чужа, хоч і гостинна австрійська земля, буде Йому пером!

Дружина — ЯРОСЛАВА
Син — ВОЛОДИМИР з дружиною ЕЛІЗОЮ і дітьми: НАТАЛКОЮ і МИХАЙЛИКОМ
Брат — д-р мед. ВОЛОДИМИР з дружиною ЄВГЕНІЄЮ

У 10-річчя Українського Оперного Ансамблю

Театральне мистецтво, зокрема опера, належить до найбільш коштовних родів мистецтва, що вимагає великого вкладу талантів, праці і фондів. Всі наші театральні групи в діяспорі борються з великими трудношами. На жаль, немає в нас багатих меценатів, ентузіястів театру, або установ, що підтримували б працю наших театрів.

Не зважаючи на всі труднощі, ще в 1960 р. гурт ентузіястів театру, співачок і співаків опер в Україні та в Америці, почав підготовчу працю над оперою М. Аркаса — „Катерина". Приміщення і повну моральну й матеріяльну піддержку одержали від уряду парохіяльного в Брукліні від о. дек. В. Андрушкова, а тепер від о. візитатора Ник. Вояковського.

Марта Кокольська в опері „Катерина"

Після довгої підготови відбулася 18 лютого 1961 р. прем'єра опери „Катерина" М. Аркаса — Т. Шевченка у Брукліні, що пройшла з великим успіхом. Виступали в ній: Марія Лисогір у ролі Катерини, Ганна Шерей як мати, Лев Рейнарович як батько, Іван Гош — Андрій, Іван Самокішин — Іван, Марія Стефанишин як Оксана і Л. Бохенко як Одарка. Режисерував Степан Крижанівський, диригував оркестрою і хором І. Задорожний, балетмайстер Р. Петріна, сценічне оформлення Є. Ткачук. Цю оперу повторено з неменшим успіхом у Ню Йорку на Союзовому святі, та в Нюарку.

Другу оперу, С. Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм", поставлено в 1963 р. В ролі Карася виступав Л. Рейнарович, Одарки Г. Шерей, Оксани М. Кокольська, Андрія І. Гош, султана І. Самокішин, Імама І. Зам'ятий, Селіх-аги і Старого козака — Т. Федорович. Диригував камерною оркестрою О. Стратичук, режисерував Ст. Крижанівський, балетмайстер — Р. Петріна, мист. керівник — В. Ласовський. Того ж року поставили оперу М. Лисенка „Ноктюрн", у 1965 р. оперету М. Старицького —. Лисенка „Чорноморці", в 1966 р. — оперету Гр. Квітки-Основ'яненка - Стеценка „Стання на Гончарівці" в 1969 р. — оперету І. Котляревського — М. Лисенка „Наталку Полтавку", в 1970 р. — музично оформлену драму М. Кропивницького — „Невольник".

Крім згаданих уже співачок і співаків, виступали в них: колорат. сопрано Валентина Жила-Наливайко, Тамара Лихолай, О. Зам'ята, Христя Карпевич. Степан Крижанівський, М. Яблонський, М. Стефанишин, Б. Крушельницький, С. Вовчук та інші. Диригентами були також: д-р І. Соневицький, Я. Ласовський, Р. Сепаняк, співпрацювали проф. А. Берник, Т. Левицький, В. Босий. Режисерами були, крім Ст. Крижанівського — Т. Федорович і Г. Шерей („Ноктюрн"), балетмайстром був теж О. Ґенза. Декорації малювали також Т. Федорович і Є. Яблонська. Майже всі виконавці працюють, а тільки у вільний, дорогий час, віддаючи його на проби чи підготовляють сцену до вистав. Камерна оркестра є нашим супроводом від самого початку, в тому деяких членів Львівської опери: В. Босий, Р. Согор, з молодих Сарач і Вожаківський. Хор церкви св. Духа, що його диригентом є маестро Л. Рейнарович, допомагає своїми виступами Ансамблеві, як також сумівська танцювальна група „Верховинці" під проводом хореографа О. Ґензи.

Дня 21 березня 1971 р. УОА виставить знов оперу „Катерина" в Ню Йорку, з нагоди Шевченкового місяця.

За десять років своєї наполегливої праці Український Оперний Ансамбль добре прислужився театральному мистецтву, поставивши найкращі зразки старих українських опер і оперетож. Він заслужив собі на підтримку всього нашого громадянства. У зв'язку з виставами УОА друкує завжди книжку-програму, в котрій знаходимо за 10 років все майже тих самих спонзорів, що подають для Укр. Оперного Ансамблю велику поміч.

ОУА має великі труднощі з декораціями, напр., вже 10 років мусить позичати гарну задню декорацію (український краєвид), необхідну для українських п'єс. Невже не знайдеться мецената чи відповідної установи, що зафундує таку необхідну декорацію?

І. Дурбак

ЗСА дораджують Ізраїлеві звільнити окуповані єгипетські землі

Вашингтон. — Державний секретар Вілліям Роджер заявив на своїй пресовій конференції у вівторок 16 березня, що Ізраїль повинен завернути до кордонів з 1967 року, себто звільнити окуповані ним арабські землі. Проте Роджерс застерігся, що він не говорить про звільнення всіх без винятку земель, а має на увазі територію, приналежну раніше до Єгипту. Роджерс підкреслив, що так звана смуга Ґази не була формально єгипетською територією та що він не говорить про окуповані йорданські землі. Однак державний секретар Роджерс піддав під сумнів арґумент Ізраїлю, що найкращою для нього ґарантією безпеки є „безпечні кордони". Признавши вартість географії, державний секретар твердив, що більшу ґарантію за географію дає міжнародне військо, стаціоноване в невральгічних пунктах, та тверді міжнародні ґарантії. Він з підкресленням апелював до Ізраїлю, щоб той мав на увазі не тільки свої вимоги щодо так званих безпечних кордонів, але й міжнародну ситуацію: якщо тепер не прийшло б до злагоди, то постала б ситуація, яка могла б довести до третьої світової війни. Роджерс заповів, що в найближчу п'ятницю буде нараджуватись з ізраїльським міністром закордонних справ Аббою Ебаном, який вже прибув до Вашингтону. Тим часом в Ізраїлі прем'єр Ґолда Меір віднесла формально перемогу над своїми партійними противниками. Опозиційні партії зголосили були внесок на висловлення їй вотуму недовір'я. Ґолда Меір спротивилася тайному голосуванню в цій справі та зажадала явного голосування за викликуванням кожного посла.

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вав там до 1955 року. Останніми роками був старшим інспектором продукції. Від 1955 до 1963 року був керівником українського відділу „Голосу Америки". Вийшовши на пенсію, повернувся до Меточину, де писав і підготовляв до друку мемуари, статті для української преси, збірників і альманахів, упорядковував свій архів.

Я познайомилась із Володимиром Івановичем взимку 1949-50 року. Він шукав знайомств з новими іміґрантами, запрошував до себе, возив автом і відкривав очі на Америку. В кінці 1949 року, коли проф. М. О. Ветухів почав розгортати працю УВАН у ЗСА, спираючись на громадську підтримку, Кедровський став одним із перших і вірних прихильників Академії. Він склав пожертву на перший випуск „Аналів" Академії і допоміг знайти жертводавців серед „старих" еміґрантів. Кедровський часто приїздив на конференції Академії, зробив кілька доповідей на засіданнях Академії в Ню Йорку і Вашинґтоні, зокрема доповідав про Союз українських парляментарів у Відні. Коли Академія підготовляла книжку писань Петлюри, дав із своєї бібліотеки купу журналів із статтями Головного Отамана та його оригінальні листи.

Я бувала у гостинній хаті Кедровських у Меточині, кидала оком на його надзвичайну бібліотеку з раритетами минулого століття і періодиками з початку нашого століття і революції. З В. Кедровським їздила до Кетскільських гір. Вперше бачила урочисту церемонію випуску з американської середньої школи, коли кінчав школу Юрій Кедровський. Бувши всім серцем в українській справі, Кедровський міцно стояв ногами на американському ґрунті. Говорив про життя в Меточині, про свою працю.

У роки праці Кедровського в „Голосі Америки" у Вашинґтоні наш зв'язок був діловий і переважно листовний. Я робила репортажі для „Голосу Америки" у Ню Йорку. У співпраці він був діловий і точний.

В. Кедровський частенько приїздив на конференції Академії. Весною 1969 року привіз до Академії свою щойно видану книжку „1917 рік". Кожного року в червні бував він серед друзів і співробітників М. О. Ветухова, що традиційно відзначають річницю його смерти панахидою на могилі в Бавнд Бруку. Володимир Іванович показував місце на цвинтарі, що приготував для своїх кісток. З року в рік його здоров'я підупадало, хода повільнішала, говорив тихіше, але дух був міцний і ясний.

Від літа 1969 року стан здоров'я Кедровського різко погіршав. Лікарі поставили фатальну діягнозу — левкемія. Володимир Іванович був то вдома, то в лікарні. Востаннє я бачила його 8 лютого 1970 року, за якийсь місяць до смерти. Катерина Филипівна трималась із прихованим надривом, була спокійна. Плоть Кедровського умирала швидше, ніж дух. Він говорив і хотів слухати. Ясні думки перелітали з минулого в сучасне і майбутнє, тоді назад, сягаючи широких і вузьких проблем. Він утомлювався, казав: „Тепер ви . . ." Тоді починав знову. Журився своєю бібліотекою, бідкався, як би найкраще зберегти книжки. Говорив про УВАН, роздумував, хто з молоді зможе очолити Академію, яке буде її майбутнє. Говорив про перспективи самостійности України — чи доросла Україна. Згадував товаришів праці в ЦК ес-ерів, що стали політичними ворогами — Блакитного, Чумака, Михайличенка. Якось, коли прийшла моя черга говорити і я сказала, що читаю Сковороду, Володимир Іванович мовив: „Світ ловив мене, та не зловив". Коли ж Катруся відійшла на хвилину, він сказав: „Ви ж напишіть про мене".

(Кінець.)

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕВОДЯТЬ найбільші маневри, які до цього часу відбулися там. Ціллю маневрів — за твердженням кореспондентів — має бути перевірення рухомости збройних сил та можливости скидання парашутистів поза ворожі лінії. Місця й ніяких інших подробиць маневрів не виявлено.

ДО РИМУ ПРИБУВ Генрі Кебот Ладж, десиґнований президентом Ніксоном на „зв'язкового" між ЗСА і Апостольською Столицею. Амбасадор Генрі Кебот Ладж переведе 3 тижні в Римі, пік час яких буде знову у Папи Павла УІ. Його остання розмова з Папою відбулася 12 грудня мин. року.'

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ і ОКОЛИЦЯ!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 4-го квітня 1971 року
о год. 2-ій по пол.

в залі Українського Спортового Осередку „ТРИЗУБ", 4930 Н. Брод вул., Філядельфія, Па.

До участи в зборах запрошуємо всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів слідуючих Відділів УНС

32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

НА ПОРЯДКУ ДНЯ:

1. Огляд праці Округи та її Відділів у 1970 році.
2. Доповідь про дальші завдання УНСоюзу — ЙОСИП ЛИСОГІР, гол. предсідник
3. Встановлення пляну праці Округи на 1971 рік.
4. Вручення почесної плякети Окружному Комітетові за заслуги Округи в 1970 р.

У зборах візьмуть участь:

ЙОСИП ЛИСОГІР — головний предсідник,
Д-р БОГДАН ГНАТЮК — гол. контролер,
Д-р ІВАН СКАЛЬЧУК — гол. контролер,
СТЕПАН ГАВРИШ — гол. радний.

Громадянство заінтересоване справами УНС будемо щиро вітати.

ОКРУЖНА УПРАВА

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ — 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі при 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути та заплатити свої вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр., Ф. Мікулинець, кас.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 7-ій веч. в Ігол Гол. Проситься чл. прибути. — П. Ярема.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори 183 Відд. ім. гет. І. Мазепи о год. 6:30 веч. в приміщенні УНДому при вул. Мартин. Проситься чл. прибути. Управа Відд. на 1971 рік: Д. Кошильовський, предс., М. Дякун, заст., В. Котик, прот. секр., П. Залуга, фін. секр., М. Дякун, заступ. фін. секр., Анна Спольська, касир. Контр. Комісія: В. Дідик, І. Спольський, М. Коренда. Делеґати до УККА: В. Дідик і Д. Федорко. Делеґати до УНДому: Д. Кошильовський, Є. Василина і П. Залуга. Дел. до Окр. Ком. Відд. УНС: В. Дідик і В. Котик. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42 Відд. Т-ва Тараса Шевченка о год. 7-ій веч. в УНДомі, 237 Hope Ave. Проситься чл. прибути. Вибрані нові члени Управи: І. Білоґан і М. Тиньо — прапорщики, Й. Кашалаба й М. Коцюрко — мужі довір'я. Почавши від місяця березня до жовтня — місячні збори відбуватимуться в суботу вечером. — В. Марущак, рекордовий секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Вільні Козаки — 116 Відд. о годині 12:30 по пол. в залі Кредитівки, 981½ S. Broad Street. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової на 1971 р. Присутність всіх чл. обов'язкова: — І. Головка, гол., С. Шилкевич, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд., о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Chestnut St., — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Управа.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Т. Шевченка — 252 Відд. о год. 12-ій дня в парафіяльній залі церкви св. Володимира при 2250 W. Cortez. Проситься чл. прибути. — Ст. Кот, гол., Є. Мазяр, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Проситься чл. прибути. Нова Управа на 1971 р.: М. Задерецький, предс., В. Задорецький, заст., і рек. секр., Стефанія Бохонок, фін, секретар, М. Бохонок, заст. Контр. Комісія: Ю. Коцішевський, голова, П. Бохонок і М. Оленчук, члени. — Управа.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Квартальні збори Т-ва Любов — 37 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 214 Fulton St. Проситься чл. прибути. На порядку: відчитання протоколу з останніх зборів, звіти: Управи і Конт. Комісії та інші справи. Склад Управи на 1971 р.: Катерина Корсон, предс., М. Огар, застп., Анна Гнатюк, фін. і рекр. секр., Павліна Макара, заст. секр., Анна Реклайтес, кас., Ольга Люстер і Марія Барляк, Контр. Комісія. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 500 Галлет вул. Проситься членів, які належать до каси хворих, щоб обов'язково в своїм інтересі прибули. Рішатиметься важна справа. — С. Гуменюк, предс., В. Макійчик, кас., М. Галькевич, фін. секр., Т. Сливінський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Николая — 127 Відд., після співаної Служби Божої в залі Укр. Кат. Церкви св. о. Миколая при вул. Філмор і Онайда. Надзвичайні Загальні Збори, які відбулися при численній участи членів і в присутности обласного організатора Василя Оріховського дня 21 лютого, обрали такий уряд на 1971 рік: гол. — Атанас Кобрин, заст. гол. — Михайло Михайлів, секретар - Марія А. Гаравус, заст. секретаря і касир — Петро Гаравус, рекордовим секретарем не вибрано нікого, право кооптації затверджено Заг. Зборами. Гол. Контр. Комісії — Богдан Дусанівський, Мих. Артимович і Василь Мельник — члени. Збори ухвалили пропозицію, щоб всі дорослі члени Відд. платили по п'ять центів місячно до Адміністративного Фонду Відділу почавши від 1 квітня 1971 р., а також заняли становище до різних пекучих справ, як організування нових членів, надходячі окружні збори Відділів УНС, справи запомог і інше. — А. Т. Кобрин, гол., Марія А. Гаравус, секр.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Т. Шевченка — 176 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі СУМА-ООЧСУ при 966 Схід 93-тя вул. На порядку: звіти Управи та вибір нової управи на 1971 рік. Під час зборів секретар буде збирати чл. вкладки. — С. Скрух, гол., М. Остап, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 292 Hudson Ave. — Управа.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори 301 Відд. ім. Дм. Вітовського о год. 12-ій дня. (Замість 14 березня 1971 р. з причин непередбачених) при 2250 В. Кортез вулиці. Присутність членів обов'язкова. В разі неприсутности Статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться годину пізніше. — В. Іващук, гол., П. Врублівський, секр.

ЧИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори 125-го Відд. о год. 1-ій по пол., в Союзовім Домі, 845 Норт Вестерн Аве. — Марія Громяк, гол. Анна Касіян, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського при 482 Мейн вул. Проситься чл. прибути. І. Бурний, секр.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Звичайні

Приймається оголошення святочних побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:

за новим стилем до 2-го квітня 1971 року
за старим стилем до 9-го квітня 1971 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6527. З літака видно оселю батузів

Ось там, Тарзане, оаза, де ті батузькі харцизники засілися на нас і де Мамбо погрожував тобі смертю, якщо знову війдеш до країни батузів!

Але ми не входимо, сотнику Дикий Коте!

Здоров, Тарзане! Весь той могутній край предків батузів — змарнується! Не треба би дозволяти такої речі, як невикористаний край предків! Молоді батузи стали лінивими і сварливими мужчинами! Ось там, Тарзане, перед нами неохайна оселя!

Запитай, сотнику Дикий Коте, пільота Ватса, чи він має гучномовець з повітря на землю! Такий, який передав би мій голос вділ до батузів, коли ми будемо над їхніми хижами.